

Protokoll

20-21. juni 2018

Til stede fra:

Styre: Leif Helge Kongshaug, Torill Helgerud, Magnus Johnsen, Per Øyvin Sola, Erling Gresseth, Per Ivar Laumann

1.varamedlem Merethe Mørk

2.varamedlem Asbjørn Dahlen

Adm: Oddbjørn Flataker

Møtested: Scandic Hell, Stjørdal

Leif Helge ønsket velkommen til første styremøte i Trøndelag. I og med at Inger Johanne har forfall så går Merethe inn som styremedlem, og Asbjørn blir da 1. varamedlem.

Det er avtalt møte med styret i TYR Trøndelag fra kl 15, og vi avslutter første del i god tid før kl. 15. I morgen blir det gårdsbesøk hos Rita Stenvik

Mål om å bli ferdig med styremøte til kl 16 i morgen.

Sak 58-2018. Godkjenning av innkalling og saksliste.

Ønske som å ha 2 dagers møte for neste styremøte tas opp under eventuelt.

Vedtak:

Innkalling og saksliste godkjent.

Sak 59 -2018 Godkjenning av protokoll fra styremøte 27 april 2018

Vedtak:

Protokoll fra styremøte den 27.april 2018 godkjennes og underskrives av de som var tilstede.

Sak 60 - 2018 Orienteringssaker

Sak 60 a Orientering fra møter vi har deltatt

Sak 60 b Rapport fra det organiserte avlsarbeidet

Sak 60 c Generell orientering fra administrasjonen.

Vedtak:

Styret tar orienteringen i sak 60a,60b og 60c til etterretning.

Sak 61 -2018 Regnskap per mai

Med saksdokumentene var det lagt med detaljert regnskap med kommentarer:

Resultatutviklingen er i tråd med tidligere orienteringer til styret. Det er mindre seminsalg enn forutsatt i budsjettet.

Dette må tas hensyn til resten av året. Inntekter er vel 770 tusen høyere enn fjoråret, mens kostander er vel 1,2 mill høyere enn fjoråret.

Resultatet per mai er derfor vel 480 tusen lavere enn i fjor

Vedtak.

Styret tar orienteringen om regnskapet per mai til etterretning.

Sak 62-2018 Avtale om kjøp av tjenester -avlserådgeving fra TINE

Styret har tidligere gjort vedtak om å etablere et tilbud om avlserådgeving for TYRs medlemmer i sak 55-2017, og forslag til løsning for dette i sak 117-2017.

I sak 117 ble modell 2 valgt som forutsetter at avlserådgivere er ansatt i TINE, Nortura, Q meieriene og private slakterier.

Styret fikk med saksdokumentene forslag til slik avtale med TINE.

Styret konkluderte med at det er viktig at en ser på helheten og at det er TYR som har ansvaret for avlserådgeving som et tilbud for medlemmene.

Avtalene som inngås må tas hensyn til hvordan dette gjøres og i samarbeid og forståelse med andre aktørene som kan tilby slik tjeneste.

Innspill fra KLF og Nortura må tas inn i avtalen med TINE

Tjenesten er en betalt tjeneste som faktureres direkte fra den som utfører tjenesten.

Vedtak:

Styret støtter forslaget til avtale om kjøp av avlserådgevingstjeneste for TYR sine medlemmer fra TINE som en betalt tjeneste fakturert til hvert enkelt medlem fra TINE som bestiller slik rådgiving. Nødvendige avklaringer og korrigeringer gjøres i avtalen etter tilbakemelding fra Animalia, Nortura og KLF.

Sak 63-2018 Utvikling i antall storfe – ammeku/melkeku – utvikling etter innføring av ny telledato.

Det var med saksdokumentene laget en oversikt over utviklingen i antall melkekyr og ammekyr både for fra 2006 og fram til 2018, og fra år 2000 og fram til 2018.

Utviklingen er at det har blitt over 82 tusen færre melkekyr og over 51 tusen flere ammekyr fra tusenårsskiftet.

Det har i det seneste året blitt stilt spørsmål om utviklingen i antall ammekyr vokser for raskt i forhold til behovet for å dekke det norske markedet for storfekjøtt.

Siden år 2000 har det blitt importert om lag 220 mill. kg storfekjøtt til graslandet Norge.

Hovedårsaken til dette er at det er melkeproduksjonen som gis best økonomi, som igjen har medført økt ytelse. Melkeproduksjon har og blitt prioritert foran kjøttproduksjon i jordbruksoppgjørene.

De er først de siste årene at økonomiene har bedret seg og dermed og interessen for å starte med ammeku.

Økningen fra 31. desember 2016 til mars 2018 økte antall ammekyr fra 82972 til 90892 som er vel 7900 kyr.

Omlegging av telledato spiller og inn her, men det er en markant økning.

Ser en på utviklingen fra mai 2017, (som var ny midlertid telledato) til mars 2018 ser en at antall ammekyr har faktisk gått ned over 600 kyr.

Antall melkekyr har og i samme periode gått ned med over 1700 kyr. Netto nedgang mordyr storfe over 2300 kyr.

Dagens underskudd etter siste prognose fra Nortura er et underskudd på 7500 tonn storfekjøtt som utgjør om lag 25000 storfeslakt.

Vedtak:

Styret tar orienteringen om utviklingen i mordyrtall storfe til etterretning. Viktig å følge nøye utviklingen framover.

Sak 64 -2018 Jordbruksoppgjøret 2018-2019 Konsekvenser for referansebruk nr 8

Årets jordbruksoppgjør for 2018-2019 føyer seg inn i rekken av oppgjør der det gir klare prioriteringer om hvor storfekjøttproduksjonen bør være.

Vinnerne i år i tillegg små og mellomstore melkebruk.

Oppdeling i opprinnelige sone 5 til sone 5 A som er opprinnelig sone 5, samt sone 5B som er Vestlandfylkene + nordre del av Rogaland gir en ytterligere forsterkning av ønsket utvikling av storfeholdet skal være i disse områdene.

Det er betenkelig at det ikke er lagt inn samme prinsipp for små og mellomstore ammkubruk som for melkebruk, når en vet at inntektsgrunnlaget for ammkubruk er kun inntekter fra kalven. Totalrammen ble på 1100 millioner der 770 millioner er budsjetstøtte.

De viktigste endringer i årets satser er:

Utmarksbeite kr 678 (+45) Beitetilskudd 360(+10)

AK tilskudd som 5A (opprinnelig sone 5) kr 268(+28) Sone 5B kr 303(+63) Sone 6 kr 303(+33) Sone 7 kr 349(+33)

Driftstilskudd i son 5-7 kr 4032(+400)

Tilskudd husdyr andre storfe kr 770(-10)

Distriktstilskudd kjøtt sone 2-5 økning med kr 0,30.

Etablering av driftsvansketilskudd bratt terreng.

Avløsertilskudd ammeku kr 987(+59) Andre storfe 628(+36)

I og med at det er store endringer mellom soner vil det og være store utslag mellom brutto inntektsmuligheter for referansebruk nr 8.

Taperne er de som driver i AK sone 1 og distriktstilskudd kjøtt sone1, mens vinneren er de som driver i sone 5B og er i distriktstilskudd sone2(3).

Vedtak:

Styret tar orienteringen til etterretning. Det må jobbes videre med å styrke økonomien i næringen i alle deler av landet.

Sak 65-2018 Fordeling av midler fra 150 tusen potten.

Administrasjonen har fordelt midler etter søknad fra 150 tusen potten etter gjeldene regler.

Vedtak.

Styret tar orienteringen om fordeling av midler fra 150 tusen potten til etterretning.

Sak 66-2018 Tildeling av midler fra «ekstrapotten «bevilget av styret.

Styret vedtok i budsjettet for 2018 i sak 06-2018 at det avsettes inntil 250 tusen til fordeling etter søknader fra rase- og fylkeslag.

Styret gikk gjennom forslag til fordeling etter søknad, og fordelte i alt kr 205 000 til de som hadde søkt om slike midler.

Vedtak.

Styret har gjennomgått søknader knyttet til ekstrapotten bevilget av styret.

Styrets beslutning om tildeling gjøres kjent skriftlig, og utbetalinger skjer etter anmodning fra laget.

Sak 67 – Godkjenning av avlsplan for Norsk Galloway

I TYRs overordna dokumenter er det beskrevet hvordan det organiserte avlsarbeidet på kjøttfe gjøres i Norge.

De raser som det ikke drives et organisert avlsarbeid på er blitt oppfordret til å lage og sine egne avlsplaner ut i fra rasens forutsetninger.

Norsk Galloway har nå gjort en slik jobb og årsmøte i raselaget vedtok sin rasespesifikke avlsplan for rasen på sitt årsmøte den 27 april 2018

Vedtak

Styret i TYR setter pris på at raser uten organisert nasjonalt avlsarbeid lager egen avlsplan som viser hvordan avlen gjøres på den aktuelle rasen. Styret godkjenner framlagte avlsplan for Norsk Galloway som gjeldene avlsplan for rasen.

Styret anbefaler at alle raser uten organisert avlsarbeid lager egne avlsplaner, samt at det utarbeider optimum lineær for kåring for disse rasene.

Sak 68 -2018 Storfe på beite - muligheter og utfordringer informasjon om beitedyr - unngå konfrontasjoner

Det har i forbindelse med beiteslipp av ammekyr i år vært noen hendelser om ku som har vært aggressiv mot mennesker som har vært inne i beiteområdene.

Det er i første rekke ammeku og småfe som i størst grad kan utnytte utmarksbeite best.

Som organisasjon er vi og med i 2 prosjekter som ser på økt bruk av beite som er ressurs.

GrassFedCatle sammen med NMBU(forlengelse av Optibeefprosjektet) og FutGraze prosjekter sammen med Nibio.

Begge har som mål å øke bruken av beite, og der FutGraze prosjektet og omhandler både småfe og storfe.

Med økt bruk av utmarksbeite må en påregne at det blir flere «interessekonflikter» mellom dyr, spesielt på utmarksbeite, og personer som benytter seg av skog og mark.

TYRs administrasjon får og henvendelser om slike saker, og senest fra Nationen i forbindelse med at det er en oppfatning om at ammekyr er aggressive.

Vi har kommunisert dette på en slik måte at det ikke må bli oppfattet som om ammekyr er aggressive og angriper folk som ferdes i skog og mark. Det er normal adferd som mordyr med kalv har for å ta vare på og beskytte sitt avkom. Morsinstinkt er både positiv og nødvendig for dyr som er ute i naturen.

Utfordringen er mest at de som ferdes ute i skog og mark ikke tidligere har opplevd å møte på storfe i naturen. Derfor mangler det kunnskap om dyr på beite generelt og ammeku med kalv spesielt.

TYR som organisasjon skal ha en offensiv holdning til å utnytte utmarksbeite for å produsere storfekjøtt. Dette er det norske av det norske ressursene vi har.

I forbindelse med filmen (mor og barn) ku og kalv så skal vi og legge på lyd om de positive elementene med å bruke beite.

Videre skal vi ta på alvor den plikten som dyreholder har i forhold til sine dyr på beite.

Åpen og god informasjon både til beitebrukere og de som benytter skog og mark til friluftaktiviteter bør prioriteres. Vi skal lage oppfølgingsartikler om tema ku og kalv på beite i aktuelle media.

Informasjonskampanje om ku og kalv på beite

1. Innlegg på web, FB, Instagram med utgangspunkt i teksten som er sendt til Nationen

- a. *Frist: uke24*
- 2. Innlegg til Nationen og Bondebladet
  - a. Nationen uke 24?
  - b. Bondebladet uke 25?
- 3. Innlegg til regionale aviser
  - a. Sende tekst til fylkeslagene og be dem videreformidle til aktuelle aviser i sitt område
  - b. *Frist: sendes ila uke 24*
- 4. Beiteplakat
  - a. Produsere nye med mer informasjon
  - b. *Frist: ferdigstilles uke 24, produseres uke 25*
- 5. Lage en egen filmsnutt med informasjon om temaet utfra filmopptak. Kort intervju med Kristian.
  - a. Informere samarbeidspartnere og oppfordre til å lenke mot film på sine nettsider (Nortura, private slakterier, FK, Bondelaget, Bonde- og småbrukarlaget).
  - b. *Frist: uke 25*
- 6. Repetisjon av budskapet i løpet av sommeren, men i mindre målestokk
  - a. Bondebladspalten
  - b. Filmen deles på nytt
  - c. *Frist: uke 28*
- 7. Info i forhold til bærplukker og bøtter.

Vedtak:

Økt bruk av beite på inn- og utmark er en viktig forutsetning for norsk storfekjøtt med basis i ammekua. Det lages informasjon om beitebruk generelt og utmarksbeite spesielt som distribueres i aktuelle media. Informasjon om forholdet ku og kalv bør komme fram på beiteplakten ved neste opplag

Sak 69- 2018 Justeringer av lønn ansatte

Vedtak:

Årets lønnsjusteringer for ansatte i TYR justeres innenfor forslaget fra administrasjonen.

Sak 70-2018 Eventuelt.

Neste styremøte er avtalt til onsdag 22. august. Det er ønske om 2 dagers møte da framtidig organisering er sak som vi valgte å utsette til neste styremøte. Forslag om at vi utvider møte med en dag.

Vedtak:

Neste styremøte blir 2 dagers møte onsdag 22 og torsdag 23 august. Møtested Hamar

Sak 71-2018 Åpen post /evaluering av styremøte.

Styret hadde en evaluering av møte, og brukte litt tid på dette med aktiviteten i fylkeslagene. Positivt møte med TYR Trøndelag, men det er viktig at de ressursene som er tilgjengelig blir brukt på en best mulig måte.

Generelt hadde det vært greit å ha en oversikt over hvilke lag som fungerer godt og de som fungerer mindre godt. Mye er fortsatt avhengig av sekretærene i lagene. Viktig at disse ikke blir en «sovepute» for aktivitetene.

Vi bør be om skriftlig tilbakemelding om aktiviteten i laget før ledersamlingen i høst. Styremøte i TYR er den viktigste arenaen for å utvikle organisasjonen framover. Styret gav uttrykk for at det fungerer godt og at en ser fram til å møtes som kollegaer i styrerommet i TYR

Stjørdal, 20-21 juni 2018

Leif Helge Kongshaug

Erling Gresseth

Torill Helgerud

Per Ivar Laumann

Per Øivin Sola

Merethe Mørk

Kopi:

Inger Johanne Bligaard

Asbjørn Dahlen